

Agrivaknet zet watertafel op

Wilma Wolters

Onlangs organiseerde Agrivaknet twee bijeenkomsten over drinkwater voor vee. De bijeenkomsten werden goed bezocht en bij de aanwezige erfbedrevers bleken vele vragen te leven over water. Het bracht Agrivaknet op het idee een 'watertafel' op te zetten waarin alle waterkennis integraal wordt bijeengebracht en gedeeld. De eerste gesprekken voor het samenstellen van zo'n watertafel hebben ondertussen plaatsgevonden.

De waterbijeenkomsten kenden drie sprekers die ieder vanuit hun eigen perspectief over water vertelden. Gezamenlijke conclusie was dat het watermanagement op veel agrarische bedrijven een ondergeschoven kindje is. Zo wordt bij de bouw van een stal een waterleiding vaak pas op het laatst ingetekend. En bij de aanschaf van bijvoorbeeld een waterpomp wordt er meestal niet gekeken naar onderhoudskosten en de mate van energie-

zuinigheid. Toch lieten de sprekers zien dat er bij diverse partijen in de sector wel veel kennis is over water.

Verskil per postcode

Bert Flierman van Flierman Techniek uit Deventer slaat bronnen in het hele land. Uit alleen een postcode kan hij al afleiden of de grond er geschikt is voor het oppompen van drinkwater van een goede kwaliteit. "Niet alle bronwater is geschikt, het is niet overal mogelijk om alles uit te filteren. Maar als alle veehouderijbedrijven leidingwater zouden gebruiken, heeft de waterleidingsmaatschappij een probleem. Agrarische bedrijven hebben pieken in waterbehoefte en zitten vaak aan het eind van een waterleiding. Dat maakt dat soms de enorme hoeveelheid water die gevraagd wordt, niet geleverd kan worden", aldus Flierman.

Water doet goed

Erwin van der Wielen van Kewi services: "De wateropname is een snelle indicator voor de gezondheid van een dier." Ook denkt hij dat meer aandacht voor water nog veel goeds kan doen op veehouderijbedrijven. "Melk bijvoorbeeld bestaat voor zo'n 87 procent uit water. Een hogere wateropname betekent dus meer melk. En meer wateropname betekent ook meer voeropname."

Hij wees de aanwezigen op de vele gezichten van drinkwater. Zo zijn er de chemische en microbiologische samenstelling en de smaak. "Een drol in een drinkbakje, we kennen het allemaal. Maar alleen de drol eruit scheppen is onvoldoende om het water weer van dezelfde kwaliteit te maken als hoe het aankwam." En wat te denken van de temperatuur van het water. "Heeft water de fijnste temperatuur voor het dier? Bij een varkensstal kan bijvoorbeeld de eerste groep water opnemen van 12 graden Celsius, terwijl de laatste misschien water krijgt voorgeschoteld van 28 graden. De verschillen kunnen groot zijn, maar wat is optimaal?" Ook het systeemontwerp van de watervoorziening speelt een rol in hoeveel water van goede kwaliteit de dieren kunnen opnemen. Van der Wielen: "De waterdruk in de waterleiding zal ongeveer 3 à 4 bar moeten zijn. Ik kom leidingen tegen waar de druk 0,8 of zelfs 0,2 bar is. Met zo'n lage druk krijg je luchtinslag en gaat het water heen en weer jojoën."

De manier van aanbieden en plek in de stal doen er ook toe. "Bekijk het drinkgedrag van je dieren. In een proef in een varkensstal bleek dat biggen slechts één nippel gebruiken, terwijl er zeven op een rij geïnstalleerd waren", aldus Van der Wielen.

Additieven toedienen

Als je medicijnen dan wel entstoffen via het drinkwater wilt toedienen, zijn er een aantal richtlijnen die je in acht zou moeten nemen. Ze lijken zo vanzelfsprekend, toch gaat hier nog veel mis. De belangrijkste richtlijnen:

- Let erop dat de juiste dosering wordt gebruikt. Check ook elk jaar of elke twee jaar de doseerpomp. Vervang de rubbers in die pomp.
- Meng producten niet.
- Reinig én desinfecteer de leidingen na het toedienen van de medicijnen/entstof. Gebruik middelen die van het College voor de toelating van gewasbeschermings-

Watertafel

Albert Hoekerswever, lid van de stuurgroep pluimvee van Agrivaknet, bemerkte tijdens de bijeenkomsten de grote behoefte om kennis over water te delen. "Wat werkt wel en wat werkt niet? Het blijkt dat watermanagement op bedrijfsniveau maatwerk is. Dat heeft met de grondsoort te maken bijvoorbeeld, maar met nog heel veel zaken meer." Hoekerswever stond op als initiatiefnemer voor een watertafel. "Bij mij ontstond het idee dat het goed is om op ketenniveau te kijken welke kennis er is, en die te verbinden. Want er is veel kennis, maar die is versnipperd. Ieder doet een stukje en de integraliteit ontbreekt." Met de watertafel zou Hoekerswever graag de kennis over water inventariseren, om die vervolgens via een meer integrale aanpak beschikbaar te maken voor de bedrijfsadviseur. "Dat komt de agrarisch ondernemer ten goede en is beter voor het dier." Ook denkt hij dat het delen van kennis

WATEROPNAME IS SNELLE INDICATOR VOOR GEZONDHEID DIER

middelen en biociden (Ctgb) een toelating voor gebruik in drinkwater voor vee hebben gekregen.

- Voer na de desinfectie een controle uit van de waterkwaliteit.
- Controleer de effecten van de toediening.

Water bemonsteren

Om de waterkwaliteit goed te beoordelen moet je monsters nemen. Hoe doe je dat? Van der Wielen adviseert om dat op minstens 3 punten te doen; bij de bron, in de leiding en op dierniveau. Als er een infectie in het water zit, kun je op deze manier achterhalen waar die ongeveer zit. Hoe je bemonstert is minder belangrijk dan te noteren hoe je het doet, vindt hij. "Noteer of je doorspoelt of schoonbrandt, op welke plekken, welke (steriele?) monstermaterialen je gebruikt, hoe de opslag is en de verzending."

over water goed is voor de financiën van de veehouder. "De verschillen tussen de kosten van water, per kuub, zijn groot. Ik kan me voorstellen dat we binnen de watertafel een integraal rekenmodel ontwikkelen om te kunnen bekijken welk effect investeringen hebben. Misschien blijkt een investering in bijvoorbeeld een dure waterpomp op lange termijn wel een beter alternatief dan de aanschaf van een goedkope." De eerste verkennende gesprekken over het opzetten van een watertafel zijn met een aantal partijen gevoerd. "Bewustwording is de eerste stap", aldus Hoekerswever. "In die fase zitten we nu nog. Mijn doel is om eind 2016 een groep bij elkaar te hebben om de watertafel samen verder handen en voeten te geven, en een aantal praktische doelstellingen te formuleren."

WATER

De manier van aanbieden en de plek in de stal hebben invloed op de wateropname van een dier.

Foto: Wilma Wolters

Agenda

BVD en IBR, het aanpakken waard!

Bijeenkomst georganiseerd door de stuurgroep Herkauwers van Agrivaknet. De ziekten BVD en IBR kunnen een behoorlijke impact hebben op (melk)veebedrijven. Dit kan ook het rendement van adviezen of producten van de erfbedreder behoorlijk ondermijnen. Daarbij zal er in 2017 een landelijk bestrijdingsprogramma worden gestart. Hierdoor zullen adviseurs op het boerenfeerf steeds vaker geconfronteerd worden met deze dierziekten.

Datum: dinsdag 27 september 2016
 Locatie: Mts. A. van Ramshorst en E. Borren, Bosruiterweg 30, Zeewolde
 Meer informatie en aanmelden: www.agrivaknet.nl

Big Vitaliteit

Bijeenkomst georganiseerd door de stuurgroep Varkens van Agrivaknet. Tijdens deze bijeenkomst wordt er vanuit verschillende kanten (wetenschap, overheid en praktijk) ingegaan op het onderwerp biggensterfte.

Datum: dinsdag 4 oktober 2016
 Tijd: 16.00 uur tot 19.30 uur
 Locatie: Dierenkliniek Erp, Heesakker 17, 5469 AV Erp
 Meer informatie en aanmelden: www.agrivaknet.nl